

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fil., a dóua órá
12 fil., a treia órá 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la »Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii»

în
Blaş.

Fóe bisericescă-politică.

Anul XI.

Blaş 12 Ianuariu 1901.

Numérul 2.

În veacul XX.

(e.) Veacul al 18-lea s'a sfîrşit în faţa Europei, aburat de sânge, cu un cinic zimbet de ironie la adresa bisericeii, cu dispreţ pentru religiune şi rebel faţă cu Dumnezeu.

Veacul al 19-lea, care s'a născut în necredinţa haţjocoritóre a lui Voltaire, şi a trăit într'un cras materialism „luminat“ pare a se fi sfîrşit cu un sincer regret pentru rătăcirea sa în ale religiunei. Amurgul melancolic al acestui veac pare a se fi contopit în aurora unei renasceri religiose, în aurora unei epoce de renaştere creştină.

Savanţii veacului trecut au dărimat unele colonne ale templului omenimei, dar n'au putut da nimic în schimb pentru credinţa răpită sufletului omenesc. Golul rămas în sufletele adăpate numai cu sciinţa ateistă a acestui veac, a răsunit de atâtea ori de oftatele adânci ale omenimei, şi s'a adeverit din nou şi în acest veac cuvîntul lui Tertulian, că *sufletul omenesc este din firea sa creştin*. („Anima humana naturaliter christiana“.)

În zădar au fost tóte scrutările adânci ale sciinţei, în zădar invenţiunile şi descoperirile veacului al 19-lea — ele n'au putut nici înlocui, nici şterge credinţa în Dumnezeu. Şi tótă invetătura, scump plătită, ce acest veac, care móre, o lasă omenimei este: *Nimic fără Dumnezeu*. Sciinţa şi credinţa trebuie

să fie *una* şi la *un* scop să ducă, căci de la *un* isvor pornesc: de la Dumnezeu.

Acésta invetătura o lasă veacul XIX. *omenimei*. *Er românimei?*

Să vedem. Veacul al 18-lea să incheie pentru noi sub egida şcolei latiniste. Cei trei luceferi ai literaturii române: *Şincai, Klein şi Maior*, ne pregătesc calea pentru veacul al 19-lea. Fii ai Blaşului şi ai Unirii cu Roma, ei ne arată rostul cultural al aceluî mare eveniment de la 1700, cu care Românii incheiau un trecut trist, de mai multe ori secular, şi începeau epoca redesteptării naţionale. *Unirea* inaugurează cu glorie sfârşitul aceluî veac, preparându-ne zilele de aur, „*zile cu trei sori în frunte*“ — cum se exprimă poetul nostru *Eminescu*. Că minunată dispoziţie a Providenţei! Pe când era să ne confundăm în ignoranţă, sau să cădem în braţele reci ale protestantismului, ni-se arată printre neguri strălucirile Romei. Şi pe când principatele române cad sub stăpânirea nefastă a *fanarioşilor*, pe atunci din Ardeal pleacă trimişii popoului la Roma, la invetătura, şi se întorc ca misionarii propagatori ai românismului. Şi tocmai pe când bizantinismul amuţise peste Carpaţi ori ce suflare a sufletului românesc, la noi se începe şcola naţională, anunţată prin *Inocenţie Clain*, acésta, „*revelaţie a sufletului de rassă*“ şi întemeiată de cei trei luceferi naţionali.

Veacul al 18-lea nutreşte românimea tótă cu ideile lor. Tot ce a fost

mare şi măreţ pe urmele lor s'a pornit, din şcola lor s'a ridicat. Emanciparea naţională de la 1848 este datorită lor; şi lupta naţionalistă din a dóua jumătate a veacului, până în zilele noastre, tot la ei se póte reduce. Ideile lor naţionaliste s'au prefăcut în consciinţa naţională comună întreg neamului românesc. Consciinţa acésta s'a intrupat în parte în forme concrete şi consistente, er în parte este motorul principal al tuturor celor ce luptă pentru binele obşteşc al neamului.

Latinitatea noastră este şi acum devisa noastră şi mândria noastră. Şi astăzi pe tema ei ne întrecem uni cu alţi, cei de aici cu cei de peste Carpaţi. Semnificativ că nu de mult un bărbat distins al României, de pe tribuna Atheneului, ţinea să accentueze că Traian împăratul nu pe la *Blaş*, ci pe la *Turnul-Severin* a intrat în Dacia . . . O fi! Dar spiritul lui Traian, spiritul Romei, era să se stingă din sufletul neamului, dacă nu făcea Blaşul prin ai săi fi, ca să reinvie acest spirit de viaţă dătător.

Har Domnului, că şcola latinistă şi-a avut efectul său. Impulsiunea dată de ea indică şi azi directiva culturală a neamului românesc. Anomalia ce fatalitatea istoriei ne-a creat, punând pe cei mai mulţi ai noştri în raporturi străine, s'au chiar duşmănoşe cu Roma, obişia noastră, trebuie să dispară cu încetul, pe calea sa normală.

Feuilleton.

Îerna.

— Sonet —

*Cad frunzele şi trist prin aer sbórd,
Iernatic vântul lung şi greu vuleşte,
Natura de durere se sfîrşeşte,
Pustietatea ternel se scobórd!*

*Departe 'n ceaţă codrul se zdreşte
Tdeut, pustiu, aprópe ca să mórd,
Acest tablou al morţii mă 'nfiórd
Şi gânduri triste 'n inimă-mi trezesc*

*Speranţe veştede pe vecl sburate
Cum m'a-ţi lăsat în braţele durerii!
Prin inima mea góldă şi pustie*

*Selbatic vântul desperdrii bate . . .
Se póte să-mi soséscd 'n pragul verii
A vieţii mele érnă timpurie?!*

Emilian.

La Anul Nou.

sau

Ce spun şi ce simt ómenii.

— şesă scene —

Scena I.

(Pe stradă. Un domn cu joben întilnesce o dómna bătrână).

Mă bucur, stimată dómna, — zice el — că am avut fericirea de a te întilni. Acésta de sigur imi va aduce noroc pe întreg anul. Er în sine gândesce: Ce „peh“! atâta mi-a mai lipsit să întilnesc pe scóba asta bătrână!

Scena II.

(O antişambră. De cuier atárnă mai multe pălării femeesci. O dómna însoţită de patru copii, vine la gratulat).

Ah, scumpă Auroră, zice dómna casii — ce idee sublimă ai avut, aducând şi pe mititeii cu tine! Dar în sine gândesce: Imi vine să nebunesc de ciudă, — ce drac i-a plesnit la asta prin minte, să aducă cu sine şi pe brósclele acestea?

Scena III.

(La masă sînt întruniţi mai mulţi oficiali de la un institut de bani).

Trăiescă domnul cassar! — închină unul — Dumnezeu să-l ţină şi în anul acesta în aceeaşi sănătate, ca şi în cei trecut! — er în sine gândesce: De s'ar retrage bătrânul asta cât mai curênd, ca să-l pot eu ocupa postul, după care atât de mult aştept!

Scena IV.

(La masă se servesc prăjituri. Un domn mestecă o bucată în gură stringênd din ochi).

Stimată dómna, — spune el — prăjitura acésta are un gust așa de fin, în cât e vredniacă să începî cu ea Anul nou! er în sine gândesce: Prăjitura asta nu-l de mâncat, cređi că-l făcută din glod şi aschii; de sigur anul întreg voiđ purta-o între dinţi!

Scena V.

(Un romancier şi domnul casii cu o carte în mână).

El zice: Romanul cel mai nou al téeu? Ah, cât îți sînt de recunoscător! Nici n'ai putut găsi pentru mine un cadou mai frumos ca acesta!

Românii trebuie redați firei lor, menirei lor. Românișmul latent al poporului nostru trebuie dezvoltat în totă plenitudinea sa. Acesta ne va fi devisa în veacul al XX-lea.

Sintem fericiți, că biserica noastră a conlucrat la deșteptarea și cultivarea ideii romane a neamului românesc. Sintem fericiți, că în ea și prin ea să desevirșesce armonia deplină a sufletului românesc, și în raport cu Dumnezeu și în raport cu omenii. În ea este viață religioasă și românească. Prin ea se propagă împăcarea *științei* cu *credința*, prin ea se propagă reconcilierea Românilor cu Roma.

Acestea sînt ideile, ce noul veac ni-le sugerează nouă și ca omenii și ca Români. Cu aceste idei intrăm în veacul al XX-lea. Dumnezeu să ne ajute să le putem reprezenta cu succes spre mărirea neamului său.

Activitate? — După cum anunță ziarele magiare, alegerile pentru noua sesiune parlamentară, se vor face prin Martie—April. De odată cu vestea despre apropiatele alegeri, tot mai des se serie prin ziaristică din patrie, despre poziția, ce am lua-o noi Români. Și mai fie care ziar, scie să spună că vom rupe cu pasivitatea și vom intra în dietă.

Nu e locul să discutăm aci asupra întrebării, dacă pentru noi Români a fost mai priincioasă pasivitatea, sau dără ar fi fost cu mult mai bine, dacă ne trimiteam unu sau doi reprezentanți în dieta țării. — Ținem să constatăm, că să lucră mult, foarte mult, pentru părăsirea hotărîrilor aduse în adunarea de la Mercuria.

La Orăștie a apărut o nouă foie, sub numirea „*Activitatea*“, care spune în numărul prim, că trebuie rupt cu trecutul, care ne-a demoralizat poporul în privința politică, și ne-a dus la un faliment național-politic. În același timp arată, ce folose mari ar fi re-

sultat, dacă am fi avut în dieta țării cel puțin 2—3 reprezentanți. În fruntea foii stă dl Aurel Muntean, fratele cav. Muntean, fostul avocat a lui Bánffy.

„*Telegraful*“, anunțând apariția acestei foii, dă expresie bucurii „că ideea activității politice prinde teren în cercuri tot mai largi românești, și că pentru lățirea acestei idei, avem azi chiar și un tovarăș de muncă“. Și continuând mai de parte a publica programul foii de la Orăștie, își termină primul din numărul de la 10 crt. cu promisiunea, că în curând, va desvêli „din nou steagul activității și vom chema pe toți omenii de bine să se înroleze sub el,“ și acesta din deplina convicție, că numai activitatea e în stare să scôtească poporul românesc din împasul în care l'a aruncat „politica noastră națională“ „*Tribuna pop.*“ luând și ea act de programul „*Activității*“, cere de o cam dată „să ne întrunim negreșit și să luăm hotărîri,“ pentru că dacă e vorbă de schimbări, atunci „toți Români vor trebui să-și spună părerea.“ Și după ce scie, că Széll nu va permite ținerea conferențelor, recomandă întrunirea cluburilor comitatense și a conferențelor electorale.

Că mișcarea acesta, pentru abandonarea pasivității, să pare a fi pornită de sus, pôte chiar de la guvern, o mai dovedesce și anunțul din „*Poporul*“, care spune, că de la 1. Jan. v. mai mulți fruntași români sînt hotărîți să scôtească în capitală un nou ziar politic român cu *program național independent*.

Foia dlui Alexics nu spune, nici cine sînt acei „fruntași români“, nici cam ce s'ar cuprinde în programul național independent al noului ziar român, care după cum se anunță în „*Poporul*“, ar fi redactat în stil modern, cu o mulțime de redactori, va fi ieftin și cu toate acestea voluminos, de cel puțin 16 fețe.

După cum se vede, nouele alegeri, au darul să facă pe Români „activi,“ căci de o cam dată trei ziare nouă vom ave de la anul nou!

Ne vom nisui a ține în curent pe cetitorii noștri despre întorsătura, ce se pare, că o vor lua lucrurile în noul secol.

Revistă biseficască.

Roma. Acum, după încheierea anului iubilare, statistica începe să dea samă despre numărul peregrinilor, cari în decursul anului trecut au vizitat mormintele s. Apostoli. Ziarele italiene liberale nu sînt indestulite cu cifrele peregrinilor. Din acelea deduc ele, că prestigiul Romei a cădut, căci pe când cu ocaziunea anilor iubilari din trecut, numărul peregrinilor se evalua de la un milion până la două, pe atunci în anul trecut au fost numai 223 peregrinaje cu o jumătate milion de peregrini.

Lucrul înse nu stă tocmai așa, pe cum ni-l presintă presa liberală. Căci ce e drept numărul peregrinajelor și al peregrinilor însinuați e 223 respective o jumătate milion, dar cât de mare e numărul acelor peregrini, cari nu s'au însinuat? Acela de sigur, că egalizează pe cel al însinuaților. — În locul al doilea s'au schimbat împrejurările din trecut. Atunci, grație comunicațiunii celei defectuoase, creștinii abia în anii iubilari grăbiau la Roma, acum înse aceea nu stă, căci o mulțime de peregrini viziteză în fie care an cetatea eternă.

Franța. Ziarul francez „*Temps*“ se ocupă cu proiectul guvernului referitor la congregațiunile religioase. Considerând faptul, că numitul ziar stă tare aproape de guvern, putem deduce, că cel ce sînt puși în fruntea republicei întâmpină greutateți în realizarea planului lor. — Eță imputările, ce le face numitul ziar. Înainte de toate impută conservatorilor, că prin ținuta lor contrară republicei au silit guvernul, ca pentru conservarea

Și în sine găduesce: Ceea ce a scris în opul său, pôte ar fi un mijloc bun de îngrășat porcii, că de altă trebă de bună samă nu-i!

Scena VI.

(Bărbatul și soția se țin îmbrățoșati. Prin ușa întredeschisă a culinei, servitorea îi privește șireată).

Ah, cât e de dulce sunetul vorbelor tale! — zice bărbatul cu gingășie. — De ar da Dumnezeu, ca și în anul ce începem, vorbele tale să mă umple de fericire!

Dar dacă ai tăcă întreg anul — gândesce bărbatul — atunci pământul ar fi pentru mine adevăratul paradis!

G.

Autorul și hoțul.

Fabulă rusescă de Ivan Andrejeviciu Krylow.

În imperiul întunecat al umbrei, apărură de o dată doi păcătoși în ainea judecătorului acelei lumi, spre a-și primi sentința. Unul era un hoț de drum, care-și sfîrșise viața în furci; celalalt din contră a fost un scriitor vestit, ale cărui opuri pline de cel mai fin venin al filosofiei sofistice, erau menite pentru lățirea ateismului și desfrâului, pe când minunata artă de scriere captiva pe cetitori.

Erau vorbe dulci ca de sirene, dar tot ca ele de periculoase. În Hades nu duréză lung ceremoniile judecătorești, amânări nefolositoare aici nu se dau, sentința se dă repede. Dóné căldări uriașe fură acățate de nisce lanțuri de fier grozave și în fie care fu băgat câte unul din bictii păcătoși. Sub căldarea hoțului îndesară un butuc mare de lemn și o Furie îi dete foc, și flacăra într'atâta bobotea, cât plesnau chiar cărămizile de pe coperișul infernului. Sentința autorului pare că era mai blândă, căci sub căldarea lui licurea la început numai un foc slăbuț, dar cu cât ardea mai mult, cu atât devenia mai mare. Trecură de atunci sute de ani, dar focul nu se stinseae; flăcările de sub hoț sînt stinse de mult, dar cele de sub autor ardeau din órá 'n órá mai tare. Când vedu autorul, că torturile lui nu se mai micșorează, strigă mánios, că nu este dreptate la zei, că el a umplut lumea cu renumele lui și dacă dără a scris prea liber, totuși e din sémă afară prea tare pedepsit, că el nu crede să fi păcătuit mai mult de cât hoțul. Atunci apărură una dintre surorile infernale în întréga ei gală fioroasă: capul decorat cu șerpi și în mánile ei vibrau sbiciuri sângerose. „*Ticălosule!*“ strigă ea, „vrei să faci imputări zeilor! Te asemeni cu hoțul? Să ști, crimele lui sînt nimica pe lângă ale tale. El a fost periculos pentru lume, prin tirăniile și nelegiuirile lui, numai câtă vreme trăia. Dar tu! De mult au putredit ósele tale, dar sórele nu răsare nici în o zi, fără de a

lumina vre o nouă nenorocire, comisă de tine. Veninul, ce conține toate scrierile tale nu perde cu timpul din putere, ci se tot lăteace mai departe și din an în an devine mai periculos. Privește colo“, și pe un moment îl lăsă să privească în lume, „vede tu toate crimele, miseria, a căror cauză tu ești! Vede copilii ceia, cari au adus rușine familiei lor și și-au tărăit părinții la desperare! Cine le-a stricat capul și inima? Tu!

Cine se silia să rupă toate legăturile vieții omenești, batjocorind sfințenia căsătoriei, respectarea legilor, cinstirea zeilor, onorarea părinților, ca pe nisce nebunii copilăresci? Tu erai.

Necredinței nu tu i-ai dat frumosul nume de cultură? Păcatul și patima nu le-ai pus tu în lumina ducătoare în ispită? Privește colo! — O întrégă țără e plină de omor, sânge, război, răscolă, și se nimiceace din cauza ta, căci fu condusă de învățăturile tale și prin ele fu stricată. Tótă lacrima și tot picurul de sânge ce curge acolo, te îngreună pe tine. Și tu se încerci să înseli pe zei? Cine știe câtă nefericire vor mai aduce încă în lume cărțile tale! Ai să pătimești dar mai departe, căci aci și-se măsură pedépsa după cum o meriți.

Așazise Furia ardînd demănie și aruncînd érá capacul pe căldare.

I. Pop Reteganul.

acesteia să recurgă la mijloace atât de extreme, cum ar fi proiectul de lege despre congregațiunile religioase, pe când, dacă ei ar fi ascultat de glasul Papei, lucrurile n'ar fi ajuns până aci. — Se întorce apol în contra radicalilor, cari duc guvernul pe o cale plină de pedeci, cari nu se pot delătura. — În urmă dojenește guvernul pentru proiectul amintit, căci, continuă „Tems“, dacă sint în Franța congregațiunile religioase, cari desfășură activitate pentru scopuri politice, guvernul poate să le controleze pe cum și modul în care folosesc acelea bunurile lor. Și așa nu a fost de lipsă ca să proiecteze disolvarea congregațiunilor, cu atât mai virtos, că sint pe pământul republicei și corporațiunile religioase, cari au merite nespuse pentru Francezi și omenime.

Așa „Tems“. Semn, că nu toți cei din guvern consimțesc cu proiectul congregațiunilor.

Revistă politică.

Austria. Zilele trecute au decurs în întrégă Austria alegerile de deputați pentru Reichsrath în curia a V-a. Cu ocaziunea acésta au perdut și social-creștinii câte-va mandate și anume în Viena. Causa e atitudinea deputaților sociali-creștinii, cari simțindu-se siguri de învingere, începură a buciuna, că dacă vor ajunge ei la putere, vor mătura pe toți socialiștii. Perderea suferită, mică (3 mandate) ce e drept, a fost urmarea îngâmfării. — Cu atât mai mare a fost înse perderea social-democraților. Cea mai mare parte a mandatelor acestora a trecut la partidele politice-naționale, germân, ceh și polon. Semn, că sentimentul național în Austria, în loc să scadă, crește, căci și socialiștii, cari erau considerați de internaționali, părăsindu-și programul de pâne, ca să zic așa, s'au alipit de sânge.

Transvaal. Sôrtea Anglezilor în Africa de miază-zi se înrăutățește tot mai tare. Buriî s'au recules și în trupe mai mici au străbătut în posesiunile engleze Natal și țara Cap. Mai periculoase sînt trupele ceste din urmă, întru cât ele au menirea de a răscula pe African-derii de acolo. Și deja s'au și alipit la Buriî 5—6 miî de African-derii. Ce e drept, armata engleză își dă silința, ca să oprască Buriî în înaintarea lor spre sud, dar silința lor e zădarnică, întru cât Buriî încunjură tot de una oștirile engleze și nu se dimit la luptă, de cât numai cu trupe mai mici. Ținta Buriilor e ca să ajungă la Capstadt, spre a cărui apărare se află deja un număr destul de considerabil de Anglezii. Dar cu tôte acestea Anglezii se tem. De aceea comanda militară a recurs la supuși cu rugarea, că aceștia să se înroleze ca voluntari ori să susțină pe cheltuelile lor ostași. Chiar și marinarii au părăsit năile și au mers la Capstadt pentru apărarea acestei cetăți.

În Anglia, în urma scirilor de pe câmpul de luptă, spiritele sînt agitate.

Cu sosirea lui Roberts publicul nu mult își bate capul. Serbările, ce s'au plănuir în onórea lui, de o cam dată s'au amânat; ér guvernul a recurs la voluntari pentru Africa sudică. Scriu ziarele, că s'ar fi însinuat vre-o 6 miî de voluntari, dintre cari vre-o 5 miî ar fi fost și primiți și deja espedați la Natal, dar pôte că numărul acesta nu va corăspunde realității. Ziaristicele engleze, fiind vorba de răboiul cu Buriî, îi place să esagereze entuziasmul poporului și voința lui pentru continuarea aceluia. Așa în trecut ne spunea, că atât de mare era numărul aceluia, cari s'au însinuat ca voluntari pentru Africa de sud, în cât guvernul n'a avut ce face cu atâta; pe când de fapt, pe cum spune statistica oficiósă engleză, cu finea anului trecut au fost în Africa de miază-zi abia 7500 voluntari, pe lângă cei alaiți 193 miî de soldați.

Fiind că Kitchener nici cu armele, nici cu crađimile sale n'a putut să înmóie pe Buriî, de aceea acum a recurs la un alt mijloc. Cum, cum nu, destul că l-a succes să compună din cei 4 senatorii rămași în Pretoria și din fratele generalului Cronje un consiliu de împăcare. Aceștia, pe cum spun foile engleze, vreau să arete poporului poziția tristă în carea se află el și așa să părăsescă lupta, cu atât mai virtos, că Kitchener lea în apărare pe toți aceia, cari se supun de bună voie.

Corespondințe.

Sfințire de biserică.

Giurgeu la 31 Decembre 1900.

După cele publicate din acest ținut, în corespondința apărută în nrul 47 a. c. a prețuitei „Unirea“, cu tótă stima mă rog, a se da ospitalitatea îndatinată în acest iubit organ acum la finea anului jubilar și a veacului ce espiră, și modestului mieu raport, respective mulțămita publică cătră marinimoișii binefăcători.

Monumentele adevărate istorice a-le esistenței de 200 ani a populațiunii române din aceste părți, sînt bisericile, în cari s'au păstrat caracterul etnic al acestui element. Așa va fi acesta și în viitorul cel mai depărtat, ce se pôte prevedea.

Acésta au prevăduț-o cu certitudine conducătorii acestui popor atît cei petrecuți cât și cei actuali.

Acest motiv a îndemnat pe înaintașii nostri, să ridice bisericele număróse prin tôte văile, crângurile și satele, ori și cât de puțin ar fi fost domiciliușii, și tot acésta se înțimpla și în presente.

Se constată acésta și din împrejurarea că de la anul 1898 s'au edificat în așa numitul district protopopesc gr. cat. al Giurgeului cu preste 18 miî suflete, 4 biserice nouă, cari tôte s'au și dat cultului în anul trecut și curente.

Între acestea primul loc îl cuprinde în tótă privința cea din Gyergyó-Szent-Miklos, centrul ținutului „Giurgeu“ și tot o dată scaunul oficiului protopopesc cu acest nume. —

În primăvara anului curent s'au desgropat rămășițele bisericii vechi, prefăcută

în cenșă în tóamna anului 1869 prin un mare incendiu.

În ziua de 6 Iuliu n. a. c. s'a pus pétra fundamentală prin Rsmul dn canonic Dr. Vasile Hossu, care era în visitație canonică. După care act binecuvîntat și fericit, lucrările de edificare, au înaintat cu așa succes, încât în Dumineca din 25 Novembre a. c. a putut fi binecuvîntată, fiind în cea mai mare parte provăduță și cu recuisitele recerute la ajustarea internă.

Pre lângă tot timpul nefavorabil, ploios și pedeele în ale comunicațiunei, au participat preoții tractuali: M. On. Michail Dobrean din Tulgheș, care la adânci bétărănețe în etatea-l de 86 ani, a voit să fie martorul ocular al acestei solemnități și manifestațiunii religioase naționale române în acest centru. — manifestație, care a pus în uimire pe miile de privitori de alte confesiuni și naționalitate, — Ioan Dobrean parochul din Corbu, Demetriu Drăgan adm. parochial în Dămuc, Alesandru D. Donescu paroch în Vaslab și Virgiliu Codarcea parochul din Sermaș, pre cum și numeroși credincioși români din aceste parochii, dar mai cu samă din Varviz, Vaslab, Corbu și Tulgheș. Solemnitatea acestui sublim act, serviciul divin, ritul și obiceiurile străbune, au fost admirate mult de preoțimea de ritul latin și armén și de cătră publicul numeros și distins, care a fost față.

Cântările, fiind esecutate de cătră învătătorii din Vaslab, Sermaș, Varviz și Tulgheș, cum și de elevii români de la școlele din loc, au produs efectul cel mai bun. —

După predica română, ținută de cătră pontificante și delegatul arhiepiscopesc, din considerare cătră credincioșii greco-catolicei cari nu posed limba română, pre cum și cătră cei de altă naționalitate, s'a ținut cuvântare ocașională și în l. magiară de cătră parochul de rit armén din loc Ioachim Görög. După acésta a urmat serviciul parastasului și binecuvîntarea darurilor, aduse de bunii credincioși din parochiile sus amintite, din cari o bună parte s'au distribuit sêracilor din loc, cari nici când nu vor uita acésta binefacere, eredită de la primii creștinii și păstrată de credincioșii Români din acest ținut.

Sfințirea bisericei s'a eternizat pe o lespede de marmoră, din vestita parochie Vaslab. Tabla, pórtă în litere aurite, următórea inscripție: „S'a edificat în 1900, la aniversarea de 200 ani de la unirea cu Biserica Mamă a Romei, din oferte caritative, de la locuitorii de tóte confesiunile din întreg comitatul: Csik, fiind Mitropolit: Dr. Victor Mihályi de Apsa, Paroch v.-protopop: Elie Câmpăean.“

În terminii generali s'a publicat istoricul edificării acestei biserice, în lipsa căreia, aprópe s'a nimicit o parochie română străveche din acest ținut, pierdendu-se o generațiune întrégă, care în timp de 30 ani a fost lipsită de scutul și binefacerile cele mai necesare. —

Din acesta considerațiune, acesta nouă biserică, va avea îndoită chemare, servind de o parte, ca o putere morală atractivă a elementelor și forțelor isolate și disperse, atît pentru proprii săi credincioși, cât și pentru conaționali și correligionarii din glur și ținut; de altă parte va servi ca un monument al virtuților creștinesci, și în deosebi a carității frățești între diferitele

naționalității și confesiunii din acest ținut, a cărui poporațiune, așezată la cele 5 puncte de trecere către vecinul Regat român, trebuie să recunoască, cumcă e avisată la ajutorul frățesc comun, ceea ce o documentează mai bine istoria acestui ținut, începând din timpurile cele mai depărtate, până în prezente.

Din datele publicate și cu ocaziunea binecuvântării acestei biserice se constată cumcă: Biserica din pétră cu coperiș de țiglă, ér turnul coperit cu tinichea, lungă de 15m. și lată de 8m. a costat în bani 5411 c. 87 fl. necomputând materialul prestat de către credincioșii parochieni: 17 orgii piatră vectarată de dênșii, 22 bucăți lemne și 994 măsuri nesip, și cel donat de către alții binefăcători și anume: piatră de var de către comuna română Vaslab, 4 orgii de pétră-marmoră și 5 bucăți lemne, de către credincioșii aceleiași parochii, cari sub conducerea meritatului lor paroch: Alesandru Donia-Donescu și a învățătorului Nicodim Rus, și-au câștigat frumose merite la îndeplinirea acestei frumose și neprețuibile opere. — Asemenea au vectarat și credincioșii romano-catolici sêcui din loc: 7 orgii de pétră, 200 măsuri nesip pe cum și 2 lemne, necomputând nici alte donațiuni de bucate și paramente la adaptarea internă a bisericeii, între care de la P. O. D. Ferenczi Carol, pleban și protopop în loc, un clopot, ér de la M. O. D. Ioachim Görög, paroch armeno-catolic și asesor consistorial, recuise în valoare de cel puțin 100 cor. pe cum și de la alții, a căror nume se vor de publicității cu altă ocaziune, inseriși fiind în cartea de aur a acestei mult cercate parochii.

Cu ocazia acésta, în interesul adevărului, află de lipsă a comunica următoarele:

Cel de întâi paș serios la edificarea acestei biserice, s'a făcut de către fostul paroch și v.-protopop Iuliu M. Montani la 1886. — Sub păstoria acestuia, conform concesiunii de la autoritățile bisericesci și politice, în 1886 s'a format un fond de 736 fl. v. a. parte din o colectă în întreg comitatul Ciucului, dar partea cea mai mare din contribuiri de la parochiile române și mai ales de la parochii și inteligenții Români din acest protopopiat, cari au oferit sume de la 50—100 fl. v. a. spre acest scop, ne mai putând suferi miseria și oprobiul, în care se afla chiar scaunul protopopesesc românesc în opidul cel mai înaintat și tot o dată centrul ținutului.

Al doi-lea paș spre acest scop, s'a făcut sub parochul și v.-protopopul Artemiu Codarcea, când la 23 Januar 1898 credinciosul Grigoriu Ciobotariu a Mărini cu soția sa Ioana Dandă, din parochia Vaslab, aflându-se pe patul de mórte, a bună sémă la îndemnul parochului sêu Alesandru D. Donescu, a donat bisericeii române gr. cat. din Gyó-Szt-Miklos obligațiunii, despre nescari pretesioni la mai mulți locuitori din comunele Tekerópatak și Ujfalu în valoare de 856 fl. și 66. cr. din care sus numitul paroch a putut încasa suma de 400 fl. v. a. restul încasându-se — după depărtarea dînsului — nu cu puține greutăți, de către succesorul sêu, cărnă i-a și succes a duce la îndeplinire opul atât de dorit și necesariu. —

Câștigându-se baremi în parte și conincerea poporenilor rătăciți și desperați, pe cum și încrederea confrăților preoți, s'a întreprins o nouă colectă în cele 3 cercuri

pretoriale: Tulgheș, Gyó-Szt-Miklos și Ciucul superior. —

Resultatul acestei colecte, întreprinsă între împrejurările cele mai nefavorabile, cerând publicul mai cu sémă după ce a mai oferit — mai întâi fapte. — se pôte considera cu tot dreptul de succes, întrucât și cel ce au promis în termenul de 60 zile de colectare, mai apoi convingându-se despre faptele așteptate de zeii de ani, și-au împlinit promisiunea. —

Ást mod. ne computând materialul de edificare mai în sus amintit, pe cum și recuisele pentru înfrumșetarea interiorului bisericeii, s'a colectat în bani, bucate și lemn, scânduri prefăcute în bani, la olaltă cu finea an. 1900=1253 cor. și 01 fl. în care este a se computa și venitul curat al petrecerei publice ținută la 28 August a. c. în comuna Corbu, în sumă de 20 cor. 12 fl. publicat în Gazeta Transilvaniei din Octobrie a. c. pe cum și ceea ce a transpus ulterior în 10 Novembre a. c. Spectatul Augustin Dobrea din Tulgheș în sumă de 12 cor.

Pe cum cu ocaziunea sfîțirii acestei bisericeii în 25 Novembre a. c. așa și cu acésta ocaziune, toți preastimații binefăcători primescă ceea mai ferbinte și sinceră mulțumită, atât a credincioșilor, cât și a subsemnatului în numele seú și a curatoratului bisericesc competent.

Elie Câmpean
paroch și v.-protopop.

Concubinatele și încă ceva.

De pe Târnave în Dec. 1900.

„Unirea“ nu admite polemizări în colónele ei. Principiul acesta îl respectez foarte mult, și din acest motiv și scriu pe scurt. —

În corespondința din urmă despre cestiunea concubinatelor, mi s'au atribuit titli poetici de „idealist, optimist“ etc. . . . singur din motivul, că am scris aceea ce am vădut și cunosc, aceea ce mai virtos m'a îndemnat să scriu despre monstrul concubinatelor, — și încă din partea unui ast fel de combatent, care apărá și combate aceea ce nu cunóșce, aceea ce nu a esperiat. Prosit! — Regret înse foarte mult neputința de a scrie mai în concret aceea ce m'am nízuit a dovedi în corespondința mea ultimă, deși în cazul acesta m'ași achita în mod definitiv de presumpțiunea „idealismului“ și a „optimismului.“ — De dragul cui va nu pot scrie aceea, ce pôte nice nu s'ar publica. —

Principiul meú constant este, cu „să nu ne amăgim tot cu scăderi esterne și improprii, pentru ca să ne putem acoperi pe cele interne și proprii!“ De principiul acesta ascult necondiționat, și încât mi-e cu putință, îl dau și publicității, chiar și cu risicul de a contrage „antipatie colegială.“ Mă folosesc adevă de mediul, pe care nu știu din ce motive îl încungiurá toți de tóte părțile. Și asta mie nu mi se împare tocmai din motivul dragostei, ce nutresc față de clerul și poporul nostru. —

Mănecând din acest principiu, repetit susțin, că cauza „principală“ a existinței concubinatelor, elipsa de respect a concubinilor față de instituțiunile bisericesci, ér pe tabloul acesta prima și ceea mai marcantă figură e însuși preotul. De la constatarea

acesta nu mă mișc de loc, pentru că am la îndemână ast fel de argumente, pe cari le cunosc chiar mulți, și cari mă îndreptătesc a afirma și mai mult. —

Pe când am mai constatat acésta, nu pot să nu trag concluziunea logică și să nu constatez principiul îndreptățit din amêndóne corespondințele combatentului meú, referitoare la cestiunea concubinatelor. D-Sa adevă repetit și accentuat ne spune, că atât unicul motiv al concubinatelor, cât și unicul impediment întru stîrpirea lor sunt „legile politice-bisericesci.“ Prin urmare în zădar ne-am incerca a estermina vitiul acesta, căci de-o parte nice nu ne-ar succede, ér de altă parte chiar și dacă ne-ar succede ceva, ar deveni ilusoriu, pentru că „motivul unic“ al producerii tot mai există încă. Și care pôte să fie concluziunea logică? — Totala noastră neputință. — Și care e principiul îndreptățit scos din tóte scrisesele combatentului meú? — Altul nu pôte fi, decât ca „să stăm cu mâinile în buzunare, și se așteptăm revizia legilor politice-bisericesci, căci cu sosirea reviziei va veni și mântuirea concubinatelor!“ — Și totuși „Romeo“ e idealistul și optimistul! —

Esemplul produs ca contrapond din partea combatentilor meú despre hârnicia unui preot și totuși nesuccesul lui, de a stîrpi barem unul din cele șapte concubinate, e întră adevăr „sporadic“, ér măsurile acelu preot harnic nici de cum nu le pot cualifica de „tórte încordate“, precum nu pot, să atribui „legilor politice-bisericesci“ importanță „presidială.“ — Totuși acolo ar mai resta încă axioma etică „in extremis extrema sunt tentanda.“ Fireșce, asta numai după tóte „sinamăgiriile!“ —

La locul acesta trebuie, să mai declar, că eu cestiunea concubinatelor nu o discut din punct de vedere „estetic“ sau „politic.“ ci exclusiv din punct de vedere „moral“ și „pastoral“, adevă pentru evitarea marel primejdiu din sinul poporului și a bisericeii noastre. —

În legătură cu cele premise, trêbue să mai ating o córdă (gingașă), pentru că în ultima analiză și acésta influințéază asupra „cinstei“ concubinilor față de instituțiunile bisericesci.

Nu de mult am cetit o schiță de corespondință, în cărea un preot se plânge despre absolutismul protopopului prin sinóde, Dacă așa este, apoi procedura protopopului nu e chiar îndreptățită. Dar se întorcem puțin fóia, și se vedem! — Eú încă am luat parte în ast fel de sinóde, dar declarând nudul adevăr, unii preoți posed încă palidă idee despre disciplină, subordinățiune și cred că și despre órecare parlamentarism. Și apoi se te miri, dacă protopopul în vederea reputățiunii sinodale și a responsabilității sale, se vede necesitat a provoca la ordine pe cutare preot neubitor de disciplină? — De loc! — (În cazul citat comparația nu se potrivește, Red. U.)

Apoi încă una! — Atunei, când preotului îi sosese un ordin Consistorial, pe care are să-l desbată diupreună cu poporul, dacă în genere dorește respect înaintea turmei sale, trebuie să-l desbată cu tótă demnitatea, și se nu slobodă expresiunii ca acestea: „Se vede, că Blăjenii nu știu ce-i pe la sate, că dacă ar ști nu ar trimite scrisori de aceste!“ — Ordinățiunile proto-

popesci apoi să nu le bată fumul și pravul prin cutari unghete, așa încât nice după câteva ursorii să nu le poți da de urmă și să nu poți satisface, — căci observând poporul disciplină ca asta în sus, ușor își poate forma ori și cine concluziunea, că în jos va fi și mai rău. Apoi „jos“ se află și „copcubinii!“

Romeo.

Tot în această cestiune am mai primit încă o lungă corespondință, pe care n'o publicăm din motivul, că să repetesc multe din cele scrise până aci, — eștragem înse următoarele pasagi:

Un lucru am observat, care nu este tocmai la locul său și anume mărturisirea credincioșilor din alte parochii. Nu vrea să zic aci, că ar trebui să se restrângă exclusiv numai la preotul propriu, pentru că scim cu toții causele pentru cari acesta nu se poate. Vrea să zic înse atâta: că On. confrăți să își dea nisuița, a cerca cu de-amănuntul cauza, pentru care nu voesc a se mărturisi la preotul propriu, și că ore nu îi este denegată mărturisirea și dacă află, că denegarea mărturisirii este pedepsă, atunci simplu să îi denege mărturisirea, căci alt cum noi înșine ne tăiam crânga de sub picior, sau mai bine zis, ne lipsim de arma cea mai puternică, cu carea am putea face mult, căci poporul nostru nu îi lipsește simțul rușinii, și ast fel cu lipsirea de lucruri și binecuvântări sacre, faci foarte mult.

Dl. Romeo zice între altele, că noi înșine purtăm vina la acesta bătă. Trebuie ca să aprob cuvintele D-sale, deși Dl. Sirius nu o aprobă. E destul să adaug pentru spriginirea părerii mele, că nu să pune nici un pond pe creșterea religio-morală a pruncilor, cari să fie mai târziu bărbați. Sînt foarte mulți preoți, cari nu se interesază de propunerea temeinică a religiei în școlile noastre confesionale, *ondre excepțiunilor!* Dar nu mă opresc aci, ci merg mai departe și rog pe Dl. Sirius să nu se supere pe mine când fac întrebarea generală că: În câte parochii se predică în toate Duminecile și Sărbătorile și în câte parochii se catechizează tinerimea, luând întreg teritoriul Provinciei noastre metropolitane? Să acceptăm răspunsul, și atunci ne vom învinge, că acum când mai virtos trebuie ca preoți să dezvoltăm zelul, sîntem mai nepăsători și ast fel cu durere trebuie să constatăm, că viciul concubinătății se începe de la 16 ani în sus, ceea-ce documentează evident, că tinerimea nu are instrucțiunea necesară. Ar trebui să continuu, dar mă opresc, căci: Săpienti sat, zice Dl. Sirius.

Dar totuși, fiind că scriu prima oră, nu pot trece cu vederea o împrejurare, care ar aduce lumină în cauză și anume: Noi scriem și discutăm causele în „Unirea“, și totuși nu ne aducem aminte, că avem lipsă de „unire“ în toate lucrurile, dar mai virtos în lucruri, pentru cari noi sîntem răspunzători înaintea lumii, dar mai virtos, înaintea lui Dumnezeu. Noi am uitat cuvintele poetului Andrei Murășan „Uniți să fim în cuget uniți și în simțiri,“ ast fel ce folosește cauză, dacă Dl. Romeo va dezvolta activitate azi, Dl. Sirius mâne, ér eă poimâne, și așa mai departe. Trebuie să dezvoltăm acțiune de o dată și cu toții, și atunci nu vom avea lipsă de mari sfertări, ci vom avea numai

datorință sântă, de a observa și implini consciențios ordinațiunile primite de la auctoritatea supremă bisericăscă, pe cari trebuie să le aplicăm cu zel și prudență. Să ne aducem aminte că: Unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește. Să probăm numai, și vom vedea, că învingerea va fi a noastră, căci lucrăm pentru mărirea lui Dumnezeu și a bisericii sale și Dumnezeu ne va ajuta.

Cașva la 21 Decembre 1900.

Iuliu Pop
preot.

Învitare de abonament.

Învităm la abonament nou, rugându-ne a renoi cât mai grabnic abonamentul, pentru ca să nu se facă întrerupere cu spedarea foil.

Prețurile rămân cele vechi și sînt indicate în fruntea foil.

Tot o dată rugăm pe P. T. Domni abonați, cari sînt în restanță cu abonamentul, să binevoescă a grăbi cu achitarea acestuia, pentru ca să putem acoperi spesele edării foil.

Administrația.

NOUTĂȚI.

„Anul nou“ cu bine! și dormituror cetitorilor noștri!

Întru mărirea lui Dumnezeu. Comanda supremă militară din Sibiu. la mijlocirea Clarissimului Domn Dr. Teodor David capelan castrens în Brașov, a dăruit s. Bisericii din Jucul-inferior (protopopiatul Coșocnei) 2 rinduri ornate bisericăscă, împreună cu apartinentele sale, pe cum aere, mâncări etc. 1 octoech, 1 perinută pe masa s. altarului și 1 vâl tot pe aceeași masă, în preț cam de 220 cor. Subscriși în numele credincioșilor, venim și pe această cale, a aduce cele mai profunde mulțămite, atât dăruitorului, cât și mijlocitorului, căci prin acest dar creștinesc marinos a satisfăcut unei recerinte ardătoare, pe care miserii credincioși nu ar fi fost în stare a o îndeplini. Rugăciuni ferbinti s'a înălțat și se înalță de pe buzele credincioșilor către Atotputernicul Dumnezeu, rugându-l să le respălătescă fapta nobilă din prisosința darurilor sale. Jucul-inferior la 6 Ianuariu 1901. *Vasiliu Popescu*, paroch gr. cat. *Ioan Pop*, coop. gr. cat. *Demetriu Câmpian*, curator primar. — Bravul poporin Șofron Chiș și soția-sa Măria, cari în anul precedent au spesat peste 400 corone pentru s. biserică, și în anul trecut au mai dăruit un rind de oruate sacre în preț de 60 corone și în bani gata 100 corone. Poporinul Șofron Gligor, care de presiute se află în America, a trimis de acolo suma de 20 corone; poporinul Non Gligor și soția-sa Catalina, dimpreună cu fiul lor Ioan, au dăruit un epatrafir, 2 cruci și o masă pe prestol în preț de 40 corone. La îndemnul preotului și a lui Șofron Chiș și ceilalți poporini au mai oferit un dar de 100 cor. Tuturor acestor binefăcători ai bisericii li-se esprimă și pe cale publică mulțumita, oftându-le dar și binecuvîntare de la Dumnezeu, ca celea dăruite bisericii să le respălătescă însuși, pentru ca și pe venitorii să mai pōtă jerti pentru locașul lui Dumnezeu, ca prin această să-și depună o comoră neperitoare pentru mântuirea sufletelor lor. Ernea-săsescă în 7 Ianuariu 1901. *Milca Ioanasiu*, curator bis. gr. cat.

Pentru sēracl. Prinții moștenitori ai României au hotărît să împartă zilnic de mănăcare la câte 50 sēracl din Bucuresci.

Nașterea Domnului Isus Cristos a fost sărbătorită aci cu cuvenită pompă. La sânta liturgie a pontificat Escel. Sa încunjurat de asistentă numărōsă. Tot Escel. Sa a ținut și predica ocașională. În aceea zi a intruit la masa sa pe membrii Vener. Capitlu. asesorii cons. profesorii de la institutele din loc și alții, cu total 30. persoane. În ziua a doua Escel. Sa a celebrat sânta liturgie la biserica parochială. A predicat capelaul Iuliu Nistor.

Serata Casinei. Duminecă în 13 Ian. — sara de Sânvasii, — casina română din Blaș va aranja a patra serată literară în salōnele casinei. — Vor fi disertatii, cântări și declamații. — Începutul la 8 $\frac{1}{2}$ sēră.

Producțiune declamatorie-teatrală. Tinerimea română din Șard va aranja în sara de 13 Ian. o producțiune declamatorie-teatrală în edificiul școlii gr. cat. Se va juca „*Trei doctori*“. Venitul curat e destinat pentru fondul școlastic.

Concert. Tinerimea română din Oradea-mare va aranja la 22 crt. un concert în favorul fondului tinerilor lipsiți. Își vor da concursul la acest concert ds. Marița și Anuța Oaiț, Irina Popovici și dl Vas. Popovici. — Reuniunea română de cant din Năsēud va da un concert la 13 Ian. n. Tot atunci se va juca piesa „*Întocmai*“ de Z. Hodoș.

Dare de samă și mulțămite publică. Din prilejul consacrării s. noastre bisericii de În. P. S. Domn Dr. Victor Mihályi de Apșa, Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia, îndeplinită la 25 Novembre 1900, s'a aranjat o producțiune declamatorie-teatrală împreună cu dans, la care să luat parte un public distins. Au suprasolvit cu această ocașione următorii Dni: Dr. Augustin Bunea 2 cor.; Dr. Vasile Hossu 4 cor.; Dr. Isidor Marcu 2 cor.; Dr. Emil Gerasim, adv. 2 cor.; Szász József, primpretor 1 cor.; Valeriu Dăian, notar Mihalt 1 cor.; Alesandru Grama Gârbova-de-jos 4 cor.; Toma Pop, preot Lopadea rom. 1 cor.; Ioachim Totoian, preot Chisfalău 3 cor.; Ioan Marian, preot Beldin 1 cor.; Laurențiu Pascu, adm. protopopesc D-Sân-Mărtin 1 cor.; Ioan Șara, inv. Șard 1 cor.; Gavrilă Rațiu, proprietar Teiuș 2 cor.; Iuliu Roșca, inv. Alba-Iulia 2 cor.; Iacob Muntean, inv. Lopadea 60 fil.; Ignat Domșa, faur Aiud 40 fil.; Lup Ana și Trifan Maria, Diomal câte 4 cor. Prin postă să venit de la M. On. Domn Aron Boer, vice-protopop emerit Aiud 2 cor.; Galateon Vas, preot Daia-săsescă 1 cor.; Dăora Eufrosina Vas, Daia-săsescă 1 cor.; Ștefan Bretoi, proprietar Teiuș 3 cor.; Spectabilii Domni: Müller Mihály, avocat 10 cor.; Török Bertalan, deputat dietal 10 cor.; Mike Istran, respicient de finanțe 2 cor. și Iacob Popa, teolog abs. 1 cor. Suma venitelor să fost de 146 cor. — din care substragându-se spesele de 60 cor. — rezultă un venit curat de 86 cor., cari s'au depus în cassa bisericii. În numele curatoratului ne ținem de cea mai plăcută datorință a ne exprima și pe această cale sincerile noastre mulțămiri tuturor acelor Preastim. domni suprasolventi, pe cum și celor ce ne-au onorat cu prezența, oftându-le de la Preabunul Dumnezeu viētă lungă și fericită. Gârbova-de-jos la 2 Ianuariu 1901. *Simion Marcu*, pres. curatoratului. *Milton Marian*, cassirul petrecerii.

Ministru suicid. Fostul ministru de comerț Lukács Bela, întrun moment de alterație mentală, a sărit în Dunăre și scos dintre valurile înghețate, a murit îndată, ceea ce l-a pricinuit mōrtea, se zice, că ar fi învinuirea ridicată contra lui, că ar fi defraudat din banii țării, în calitate de comisar la esposiția din Paris.

Iarna. Ar merita și acest anutimp câteva șire de cronică, de n'ar fi așa de aspră și de nu și-ar fi așternut acoperimintul de neaună într'un strat gros, preste toate lucrurile. E așa de rece cum n'a mai fost de mult. Termometrul arată mereu 27—29° sub 0.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

XI.

(Continuare.)

Atât a văzut Augustin la prima privire. La a doua, deja vădu cu mult mai mult.

El vădu acum desvélindu-se înaintea sa un mare mister, încă necunoscut; de care nici Plato nu scia, și de aceea nu l'a putut învăța pe Augustin calea virtuții, și pe care Manicheii în deșert se nisuiră să-l descure prin învățătura despre cele două principii: și pe care singur s. Pavel i-l'a arătat într-o lumină perfectă. El vădu, că omul nu mai e în starea, în care l'a creat Dumnezeu; că Dumnezeu l'a creat sfânt, nevinovat, plin de lumină și înțelegere, anume pentru a vedea mărirea lui Dumnezeu, pe care a și vădu-o; înse omul nu a putut susține atâta mărirea fără de a căde în închipuire deșertă despre sine; el a voit să se socotescă pe sine centrul a toate și să fie independent de Dumnezeu; că Dumnezeu l'a părăsit atunci, l'a orbit și alungat de la sine și că în o ast fel de stare de corupțiune locuesce în el păcatul; că e o creatură ticăloasă, demnă de dispreț, inimică adevărului, necapabilă de virtute, aplicată spre rău; „omul păcatului“, cum îl numesce s. Pavel „omul cel vechi“, cum îl mai numesce într'un loc. Bizare și foarte triste expresiuni acestea, dar cuprind o speranță sublimă, pentru că ne arată, că aici nu e omul întreg, ci mai este și altul nou. A aflat-o Augustin și acesta în decursul cetirei. El vădu pe aceleași pagini, că pentru a învinge pe acest om, acesta amestecătură urită de superbie, de concupiscință și de rebeliune, s'a intrupat Cuvîntul; că viața Cuvîntului a fost umilința, supunere și jertfire de sine, că s'a dejosit până la om, ca să-l vindece pe cel ce a voit să se înalță până la Dumnezeu. Întreg misterul intrupării și al Răscumpărării i-se desvélî înaintea ochilor și îi mări tot mai tare admirațiunea. Acum simți el, că a trecut peste marginile priceperii omenești, că a ajuns la punctul cel înalt, unde omul dispăre și apare Dumnezeu; cădu în genunchi orbit și mișcat.

„Ah! — oftază el cuprins de nîmire, — ce mare diferență e între cărțile filosofilor și între ale trimișilor lui Dumnezeu! Ceea ce afli bun în acelea, afli și în acestea, ba încă mai mult: anume cunoștința darului Tău, o Dumnezeu meu, că cel ce te cunoșce nu numai să nu se mândrească, ci să se însănătoșeze, să se întărească și în sfîrșit să ajungă până la tine.“

„Afară de aceea, ce mai sciî filosoffi acestia mari despre legea păcatului, ce locuesce în noi, lege ce se opune legii minții noastre și ne ține în cursa păcatului? Ce sciî ei peste tot despre darul Mântuitorului Nostru Isus Christos, victima nevinovată, care și-a vărsat sângele său pentru a șterge sentința condamnării noastre. Despre toate acestea cărțile lor sînt mute.“

„Nu cunosc aceste cărți nici ce e pietatea creștină, nu sciî nici de lacrimile mărturisirei, nici de jertfa ție plăcută: inimă înfrîntă și umilită (Ps. 50.) nici de darul păharului preaprețios, ce cuprinde prețul răscumpărării noastre.“

„Nu poți auzi aci cântecele: „*Au nu lui Dumnezeu se va supune sufletul meu, că de la dînsul este mîntuirea mea? Pentru că el este Dumnezeu meu și Mîntuitorul meu, sprijinitorul meu, nu mă voiî clăti mai mult.* (Ps. 61. 1—2). Nu afli de loc cuvintele

duicii de chemare: *Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu voiî odihni pe voi*“ (Matei 11, 28). Nu sciî acești învățați că Cuvîntul coborît pe pămînt „*bîlînd e și smerit cu inima*“ (Mat. 11, 29).

„Misteruri dumnezeesci sînt acestea, pe care le-ai „ascuns, Dîmne, de cei înțelepți și înțelegători și le-ai descoperit pruncilor“ (Matei 11, 25).¹⁾

Aceste sînt adevărurile, ce au pîtruns în inima lui Augustin, cînd cetî scrierile aceluia, ce se numesce „cel din urmă între apostoli,“ și la vederea acestor lucruri admirabile, nu s'a putut mira destul.

„O! — zise el atunci închișînd cartea, — cu totul alta e a privi din depărtare, din înălțimea unui pisc sălbatic la cetatea unde domnesce pacea, și a nu afla calea, care duce la ea, a osteni în deșert pe căi neumbrate, încunjurate de desertori aleșitorî cu principele lor, cu leul și cu bălaurul; și erăși cu totul alt ceva e a înainta într'acolo pe calea arătată și scutită de Cerescul împărat, pe unde nu tîlhăresc de aceea, ce au părăsit ostirea cerescă.“²⁾

Adecă și cele din urmă umbre au dispărut din mintea lui Augustin; ghieta i-s'a topit din inimă; s'a renăscut în ea înduioșarea și lumina, și vădu cum țermurii patriei de atîta timp acoperiți cu negură i-se ivesc înaintea ochilor fărmecești, era ușor de prevădu, că el acuși va debarca acolo cu tot triumful căinței sale.

(Va urma.)

Ierni grele.

Cu gerul acesta cumplit, mi-am adus aminte de o istoriă de pe vremea, cînd loteria nu începuse încă a umbla la școlă, — cel puțin era fără clase. Un vechi cunoscut al meu juca cu adevărată patimă la loterie, făcea adevărată vînatore asupra norocului, dar norocul se ține tot de una cel puțin cu o zi înaintea lui. Diligent, cumpătat, cruțator, cum era, putea să-și facă avere, dacă nu era loteria, ce îi săca totă agonisela. Eu cred că și de fumat numai pentru aceea fuma, ca la fumul țigaretel mai ușor să-și potă țese planurile de câștig și de viitor fericit, după ce își va fi câștigat zecile de mii de lipsă.

Într'aceea sosi ierna anului 1887/8. o iernă cumplită cu frig de peste 20° C. dar ce-l pasă cunoscutului meu de frig? Speranța câștigului îl încălzia, mai ales după ce își combinase nisce numeri sortați, numeri buni, cum îi numia el. Și aievea, de astă dată sorțea părea obosită de jocul ce se jucase cu el. Numerii puși au fost scoși din urnă, toți cinci — în ordinea cum l'a pus, dar cînd să mîrgă să-și ridice câștigul, i-se spuse, că trenul care-l ducea numerii, s'a înglodat în nîză, și numerii n'au sosit la biroul central, de cît după tragere.

De cînd cu întimplarea acasta, nu a mai fost frig așa de mare ca în anul acesta. Ce-î drept, mai zilele trecute am cetit că și în 1890/1891 încă a fost iernă grea, dar eu nu-mî aduc aminte. Se pôte să fi fost undeva în Europa, se pôte chiar că și în Ungaria, dar că la noi în Ardeal, cel puțin în părțile mijlocii, nu a fost, nu a putut să fie ger ca în anul acesta, pare că așa pôte sta să jor. În 1897/8 încă numai 3 zile a ținut gerul cel mare de 28—30° C. apoi a dat înapoi. Cît va ține în anul acesta? Cine ar pôte să spună?

¹⁾ Confess. VII. c. 21.²⁾ Tot acolo.

În veacul al 19-lea au mai fost ierni grele în anii: 1809, 1810, 1812, 1814, 1840, 1855, 1859, 1871 și 1879. Cu intențiune am zis veacul al 19-lea și nu „veacul present“ sau „veacul trecut“, căci am început să scriem 1901, deci „veac present“ nu-l mai putem zice, căci anul nou adecă începutul veacului al 20-lea îl vom serba abia peste câteva zile. În treacăt fie zis, a fost bună idea, ca în loc de gratulări de anul nou, să contribuim în favorul Asociațiunei sau a vre unui alt fond de al nostru. Ce bine ar fi, dacă noi Români ne-am pôte scapa de toate datinile rele, de toate scăderile și învîturile rele, prin contribuiri la cutare fond sau spre cutare scop bun!

Dintre iernile amintite cea din 1812 a fost cumplită cu deosebire în Rusia. Din armata cea mare a lui Napoleon, abia numai nisce frînturi au mai rămas. Ierna din 1814 s'a resimțit mai ales în Anglia. Riul Temse și canalul angles au înghețat ca tunul și au stat înghețate neobicinuit de mult.

Mai lămurit vorbind, însemnările rămase din 1812 vorbesc de Rusia, cele din 1814 despre Anglia, pe cînd despre Ardeal nu am aflat nimica scris. Probabil că tot frig mare va fi fost și pe la noi, dar sigur nu e, căci nu o dată se întimplă, că în Germania sau Rusia e frig mare, er pe la noi nu, și întors, la noi e ger cumplit, pe cînd airea e vreme de trăit.

Din timpurile mai vechi încă avem unele date despre ierni grele. Așa la 401 d. Christos Marea neșă a înghețat în totă întinderea ei. La 859 a înghețat Marea adriatică în cat corabiile multă vreme nu putură umbla pe ea. În anul 991 au înghețat sîmînturile de tîmnă cu totul, și din lipsa de pîne se ivi fîmete și tifus. La 1067 a fost ger atît de cumplit, în cît au înghețat mii și mii de omeni. În 1557/8 timp de 6 luni de zile nu s'a mai dus neua căduță încă de tîmna. În anul 1708/9 în Germania ierna a început în 2 Octobrie și a fost atît de cumplită, în cît au înghețat toți pomii și toate viile; frigul trecuse peste 30° C. La 1729 în Berlin au înghețat toate fântănilile, și apa din riuri, abia prin April a început a se desgheta. În anul 1746 păsările înghețau în sbor, vinul și oleul înghețau în butoie.

Dar și ierna din anul acesta încă va rămâne vestită, numai de nu s'ar pune să întrăcă pe toate cele de până aci, căci e vorba și de peia noastră. Stratul de neua e de 30 cm. și frigul de ieri nopte a fost de 29° C. cel de azi nopte de 27° C. De va sta vremea tot sînină, pe cum arată semnele și pe cum prevestește și barometrul, frigul încă va mai cresce. Sîrmene păsărele, și încă și mai sîrmani omeni fără adăpost!

Scăderea frigului nu o putem aștepta de cît de la acoperirea cerului cu nori sau de la un vînt venit de cătră miază-zi. Norii ar opri răcirea prea tare a pămîntului, er vînturile de cătră miază-zi, cît de cît ar mai stîmpera gerul acesta cumplit. Norii sînt pentru pămînt, cam tot aceea ce este țolul sau plapoma pentru om. Afară de aceea mai știm, că norii stau din beșicuțe mici de apă, beșicuțe formate din vaporii de apă, ce neîncetat se ridică din fântăni, riuri, bălți, lacuri și mări, și plutesc nevăduți în aer. Cînd vaporii se prefac în beșicuțe de apă, daș de la sine o cantitate însemnată de căldură și căldura acasta se răspîndesc jur în prejur în aer, până la noi pe pămînt.

Dar speranța să nu ni-o punem în vaporii de apă de la noi, ci în vaporii veniți de airea, de cătră miază-zi. Pentru ce? Pentru că vaporii de aci ne-ar da înapoi, ceea ce tot de la noi ar fi luat. Anume, ca apa să se prefacă în vaporii, se recere tocmai atîta căldură, cîtă se liberază, cînd vaporii trec din nou în apă. Ast fel dară căldura emisă la condensare nu e alt ceva, de cît căldura

primită cu ocaziunea evaporării. Așa dară spre miază-zi să ne întorcem privirea, spre Africa. încărău au mers drăgălașele rânduenele, spre Egypt, Marocco. Tunis și țările încă și mai sudice. pe unde e vară și unde acum frații negri asudă de ferbințele ne-suferite. Dacă nu ne vor da căldură din sentiment de iubire frățească, ne vor da cel puțin pentru ca să se mai stîmpere ei de ferbințela nesuferită. Sărmanii Burii! cum nu ne-ar da ei căldură, numai să le luăm câteva zeci de mil de Angiezi de pe pept.

Documente.

Comunicat din arhiva episcopiei greco-catolice din Oradea-mare de Dr. Ioan Ardelean, profesor emerit.

Epistola lui George Sinkai scrisă din Buda la 18 Maiu 1806 Capitului episcopesc gr. cat. din Oradea-mare. Se descrie în trînsa cele din urmă momente din viața vestitul scriitor Samoilă Klein, care era atunci revisor și corector a cărților românești, ce se edau în tipografia regescă a universității din Pesta. Se arată activitatea literară de pe timpul acela a lui Sam. Klein și a lui Sinkai. Acest din urmă se recomandă și pe sine la postul de censor al cărților românești. Ță textul original al prea interesantei epistole:

Venerabile Capitulum Domini Dni Patroni mihi humillime Colendissimi!

Summo cum moerore significare debeo Reverendissimum D. et P. Samuelem Klein de Szád Revisorem et Correctorem librorum Valachicorum penes R. Typographiam Universitatis Hungariae mortuum esse. Fuit ille 11-ma Maji, quum illum invisi, more suo laetus, subsequente 12-ma die mane post septimam sacrum celebravit, post sacrum male valere coepit, morbusque invaluit, 13-ia summo mane Confessorem primum, deinde nepotem suum Dnum Ephremum Klein alias Muntyu ejusque medicum ad se adiri curavit, advencurri et ego, quibus, sed debili jam cum spiritu, conquerebatur, se pectoris dolore angi. A meridie eadem 13-ia die eundem rursus invisimus, ast tunc jam loqui nequibat. Ego perseveravi apud illum usque tertium quadrantem ad octavam vespertinam, tunc constitutis vigilibus, ad hospitium redivi, ille vero inter nonam et decimam vespertinam animam, nequicquam animadvertentibus vigilibus, placide Deo reddidit.

Exanque corpus die 15-ta hora 4-ta pomeridiana pontificante Illmo Dno Martino Görgei Eppo Patarensi in Cripta Parochiali Rom. Catholica Rascianica tanta cum pompa reconditum est, ut hodiernis Budensibus publice decantari promeruerit, non sine magno totius Nationis nostrae honore, quia tale quid altero Greco-Catolico hic Budae necdum praestitum est.

Obitus tanti viri me ipsum haud parum consternavit, quod amicum incomparabilem amiserim, tum etiam, quod hic loci solus jam pro emolumento Nationis desudare debeam, metuamque, ne non sufficiam, labores quippe sunt actu graves et graviores imminent, si felicitatem Nationis promotam volumus. Uni muneri me quidem satisfacturum (absit verbis propria laus) donec vires quibus me Deus dotavit, durabunt, non diffido, sed et Correctorem et Censorem agendo imparem me esse vel ideo declarare debeo, quod e parte Illirica sint duo, quorum unus potest

juvare alterum, e parte nostra, si solus mansero, quis me juvabit dum necesse fuerit.

Facile fuit pie defuncto semet ad correcturam etiam obligare, quia ego, qua Corrector aliarum linguarum, propter quas solas solvor, eum non tantum juvi in correctura valachica, sed ex asse confeci in usum omnium, idest tam unitarum, quam disunitarum scholarum valachicarum:

Aritmeticam cum omnibus suis partibus; Regulas scholasticas; Obligationem Subditorum erga Principem, et Oeconomiam Ruralem.

Historiam Biblicam conscripsit pie defundus et Catechismi jam erant parati.

Dictionario valachico etiam, quod pie defunctus R. Typographiae edendum tradidit, suprema manus imponenda; Kalendarium in annos continuandum, libri de variis materiis a diversis concinati in lingua nostra censurandi, alii item in reedendo corrigendi sunt, haec inquam, et plura et alia peragenda sunt, quia Illyros jam etiam superavimus.

Quae omnia ab uno qui supportari possint, non video, et ideo vili meo iudicio censerem, factu, optimum fore, quo dignetur Venerabile Capitulum, id exoperari. ut duo penes Typographiam esse possimus Valachi, quod ita facillime fieret, si uti factum est e parte Munkatsensi, unus ex actualibus Rdmis Dnis Canonice semet resolveret pro Censore et mihi salarium quoquo modo augetur; secus metuendum ne correctoratus, quem gero, in alienigenam transferatur, et onus reliquum mihi uni imponatur.

Pro censura jam concurrat aliquis Onisor, cui cassato ego successeram in correctoratu Valachico, qui cum adventu pie defuncti Kleinii cessavit.

Contingere potest, ut plures alii concurrant ob eamque rem ipsam, quum sparta haec spectet ad almam Dioecesim M. Vardinensem, censerem cum candidature trium subjectorum pro censoratu non esse tardandum, in qua candidature, ut fatigiorum meorum ratio etiam habeatur, dum humillime supplico: in profundo Venerationis cultu emorior

Venerabilis Capituli.

Budae die 18-a Maji 1806.

humillimus servus

Georgius Sinkai

Typi corrector et interimalis Censor Valachicus.

„An nouă fericit!“

Ca răscumperare a felicitărilor de anul nou, s'au primit pentru fondul de salarisare a preoților următoarele sume:

	transport	42 cor.
Dumitru Metea, Acintiș	10	”
Ioan Maior, Roșia	5	”
Aurelia Solomon, Blaș	2	”
Dr. Vas. Suciu,	3	”
Basiliu Rațiu,	3	”
X. Y.	1	”
Niculae Ionaș	1	”
Emil Viciu,	2	”
Sim. P. Mateiu,	5	”
Alesiu Viciu,	1	”
George Bărbat,	3	”
Ales. Uilăcan,	2	”
Ioan F. Negruț	4	”
Dion. Florian. Lőcse	4	”
Nic. Togan, Sibiu	2	”
Moise Brumboid. Tohan	3	”
Niculae Petru, Gurghiu	3	”
Dr. Eug. Bran, Teaca	4	”
Dr. E. F. Negruț	4	”
		suma 104 corone.

Bibliografie.

A adăru:

„Revista Economică“, organ pentru interese economice-financiare, editat din însărcinarea și cu ajutorul băncilor române, cu începerea de la Anul nou se va transforma dintr-o revistă lunară, într-o *foie săptămânală*. Delegațiunea exmisă de conferența Directorilor de bancă din 1898, s'a întrunit în 16 Decembrie a. c. la o ședință în Sibiu, și-a decis această schimbare pe motivul, că revista are să servescă în primul rând interese practice de toate zilele și chestiuni de actualitate, cari reclamă o lămurire și rezolvire mai grabnică de cum li-se pôte da într-o revistă lunară. În vederea dimensiunilor mari, ce le-a luat lucrarea economică a poporului nostru, și-a strinselor legături ce există între diferitele ramuri ale vieții noastre economice, „Rev. Economică“ va da atențiunea cuvenită tuturor chestiunilor de caracter economic, și ast fel va fi de interes nu numai pentru băncile noastre, ci și pentru cercuri mai largi. „Rev. Economică“ va apăre în estensiune de 1—2 côle de tipar, format 4° mare și va costa pe 1 an C. 20—, pe 1/2 an C. 10—. Prenumeratiunile se vor trimite la administrația „Revistei Economice“ în Sibiu (Nagy-Szeben)

„Anuarul Băncilor Române“. În editura Delegațiunii Băncilor Române a apărut Anul II (1901) al acestui interesant Anuar financiar, care în partea sa principală cuprinde Șematismul băncilor și societăților comerciale române din țară. Acest șematism de astă dată a fost compus în estensiune mai mare și cuprinde bilanțul, contul profit și pierderi, distribuirea profitului și cotei de binefacere a anului de gestiune 1899, împreună cu lista membrilor direcțiunii și comitetului de supraveghiere, cum și-a funcționarilor tuturor societăților noastre financiare și comerciale. La fie-care institut se mai dau informațiuni detaliate asupra diferitelor dispozițiuni statutare cu privire la semnarea firmei, la cuponele de acțiuni, etc., se indică ramurile operațiunilor și condițiunile acestora, apoi prețul acțiunilor și cuponelor, etc. Afară de aceste Anuarul mai cuprinde un Calendar (Gregorian și Iulian) cu indicarea termenelor pentru plata contribuțiunilor și competițelor erariale, a tragerilor la sorți, a scădintei cuponelor, — apoi Regulamentele Băncii austro-ungare și Cassei de păstrare postale, Tabele pentru timbre și competițe, pentru calcularea de interese, Tarifele postale și telegrafice, Instrucțiuni referitoare la monetele statelor europene, la schimbarea și valoarea lor, etc.

Anuarul cuprinde mult preste 100 pagini 8° mare, este elegant legat în pânză și costă C. 3—. Se pôte procura la Administrația „Revistei Economice“ în Sibiu.

„Cântarea României“ cu următorul cuprins:

1. Studii făcute asupra ei.
2. Edițiuni și texte, stabilindu-se ade-văratul text al ei.
3. Cine-i autorul, stabilindu-se ade-văratul autor, care nu e Bălcescu. Un preț interesant studiul de Petru V. Haneș costă 1 leu.

Alesandri în ediție populară. Cunoscută „Biblioteca pentru toți“, trecând în editura librăriei Alcalay, și-a reinceput apariția, publicând serierile dulcelui poet Vasile Alesandri. Până acum a apărut *Ovidiu, Doine, Lăcrămiore și Suvire*. Toți cinci numerii costă broșurați 1 cor. 50 și legați 2 cor. 80. Recomandăm din totă inima serierile marelui nostru poet și am dori, ca toți scintori de carte să se grăbescă a și-le procura, profitând de ieftinătatea lor.

Posta „Unirii“.

M. on. E. C. in G. Carta postală a sosit prea târziu. Celelalte pot urma. Așteptăm cele promise, cât mai curând.

Dlul I. M. in E. Va urma în numărul proxim. Lucrurile de acestea ar trebui scrise îndată.

Fratele E. S. in F. Am primit cu viață bucurie darurile trimise pentru serbarea jubileului nostru. Mulțumim. An nou fericit!

Vizag. Primit și achităm anii 1898 și 1899. Mai rămâne în restanță an. 1900.

M. on. E. Câmpian, Giurgeu. Am primit și achităm réstimpul din 1/4—1/10 1900.

Ne propun să publicăm numele tuturor restanțierilor, ca astfel simțindu-se fiă care îndemnat a-și limpezi datoria, să se reguleze odată abonamentele fidei.

E adevărat, așa ar trebui. Mulți inse s'ar supăra rău. Dar, de nu vom avé în cătrău, la urma urmelor așa vom și face.

Vom publica pe toți binevoitorii sprijinitori ai foiei, cu numele și după anii, în cari au abonat-o. Apoi vor urma toți, cei ce au primit foia, dar nu au plătit-o, de împreună cu toate scrisorile referitoare la acestia, ca să fiă o oglindă a timpului, în carele am trăit.

E dureros într'adevăr, ca o provincie bisericească întregă să nu pótă avé un organ, astăzi, când ceea din urmă corporațiune de dai Dómnă, își are organul său, prin carele se închegă și susține unitatea membrilor.

Numai membri bisericii noastre să nu înțelegă puterea presei și spiritul timpului?!!

Tóts. Orlat. Primit și achităm anul 1900.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Nr. 6384—1900.

(1) 2—2

Concurs.

Pentru conferirea alor 3 stipendii de câte 200 coróne din fundațiunea *Aléсандru Filip*, fost avocat în Abrud, se publică concurs până 30 Ianuariu 1901.

Concurenții au să documenteze:

1. cu atestat de botez că sînt născuți în cutare comună din Transilvania sau Părțile adnexe.

2. cu atestat de la auctoritatea bisericească, că să trag din părinți recunoscuți de români adevărați.

3. cu testimoniul scolaric, că studiază cutare gimnasiu, școlă reală ori industrială din patriă, — sau la vre-o școlă militară de cadeti din Monarchie. — și ca atari au purtare bună, ér în studii fac progres eminent.

Blaș, în 15 Decembre 1900.

Capitulul Mitropolitan.

Veritabila pomadă englesă pentru conservarea pielii și săpunul „Borax“ al Drului Iosif Kriegl,

Before.
(Inainte)

After.
(după)

libere de ori ce materii oprite sau stricaciose, ofer cel mai renumit mijloc de curățire a pielii. O doză de pomadă și un săpun „Borax“, să spedéză pentru 3 coróne 30 filerl, după înaintarea prețului.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Asemnațiunile postale să se adreseze la

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pregrada bei Rohitsch.

Cumpărătorilor en gros li se ofere scădămint convenabil.

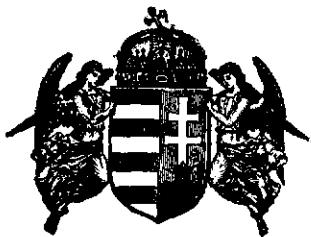
La espositiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

(34) 8—52

Antoniou Novotny

în Timișóra-Fabric

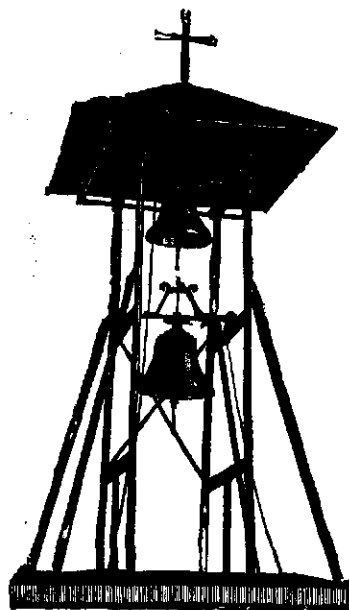

lature prin ceea ce sînt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimít la cerere grătuit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în tóte țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în tótă lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bólelor interne, de piept, plumáni, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern, este cel mai rénumit

remediū de tāmăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marea de apărare verde, autentic registrată în tóte statele și provédută cu capsula de metal, ce pörtă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane boreane. — 12 boreane micl s'au 6 mari duble, spedate franco 4 coróne. — Un borean de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositelor din lume 1 corónă 40 filerl. — Se espedéză numai pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătóre de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsóre s-a vindecat un os-scarabeu, ivit inainte de aceea cu 14 ani și declarat incurabil, bóla de óse și în timpul din urmă un morb gangrenos, greú și vechi de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; récorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înmoie și curată tóte ranele provédute prin impunseturi. O doză spedată franco costă 1 corónă 80 filerl după primirea prețului. La comande mai mari scădămint.

Producție anuală 100,000 dose.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tótă lumea. Imitațiile să pot încenjura urmărind cu atenziune fie care borean, care pörtă inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cei cari n-au deposit la îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 9—25